

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายอุดมศักดิ์ นิตินนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๔ - ๒๑/๒๕๕๔

เรื่องพิจารณาที่ ๗/๒๕๕๑, ที่ ๘/๒๕๕๑

ที่ ๑๐/๒๕๕๑, ที่ ๑๓/๒๕๕๑

ที่ ๒๖/๒๕๕๑, ที่ ๓๑/๒๕๕๑

ที่ ๖๔/๒๕๕๑, ที่ ๒/๒๕๕๒

ที่ ๗/๒๕๕๒, ที่ ๘/๒๕๕๒

ที่ ๑๖/๒๕๕๒, ที่ ๑๘/๒๕๕๒

ที่ ๑๙/๒๕๕๒, ที่ ๓๖/๒๕๕๒

ที่ ๖/๒๕๕๓, ที่ ๑๑/๒๕๕๓

ที่ ๑๘/๒๕๕๓ และที่ ๕๐/๒๕๕๓

วันที่ ๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๗๙ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๕๘ มาตรา ๗๕ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๔ (๑) (๒) (๕) มาตรา ๑๙๗ มาตรา ๑๙๘ มาตรา ๒๑๑ และมาตรา ๒๑๘ หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๖ และมาตรา ๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑ ว่าด้วยบททั่วไป โดยมาตรา ๒ บัญญัติว่า ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มาตรา ๓ เป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย ซึ่งประกอบด้วยอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจ

บริหาร และอำนาจตุลาการ พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจอธิปไตยนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ซึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์การตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐนั้น ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติที่รับรองและให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลโดยทั่วไป มาตรา ๖ เป็นบทบัญญัติที่รับรองสถานะรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศเพื่อมิให้กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ใช้บังคับอยู่ หรือที่จะมีขึ้นในภายหน้ามีเนื้อหาที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญบทบัญญัตินั้น เป็นอันใช้บังคับมิได้ และมาตรา ๗ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ บังคับแก่กรณีใด ให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ส่วนที่ ๑ บททั่วไป โดยมาตรา ๒๖ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติทั่วไปที่รับรองสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตราต่าง ๆ ของรัฐธรรมนูญ รวมทั้งสิทธิและเสรีภาพที่รับรองไว้โดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมาย ทั้งนี้ บทบัญญัติมาตรา ๒๗ มิได้มีข้อความรับรองสิทธิและเสรีภาพในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เนื่องจากสิทธิและเสรีภาพที่เป็นเรื่องเฉพาะมีบัญญัติอยู่ในมาตราอื่นของรัฐธรรมนูญนี้แล้ว มาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติที่รับรองว่าบุคคลย่อมสามารถอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน รวมทั้งให้บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ เพื่อให้รัฐต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวดนี้โดยตรง หากการใช้สิทธิและเสรีภาพในเรื่องใดมีกฎหมายบัญญัติรายละเอียดแห่งการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญนี้รับรองแล้ว ให้การใช้สิทธิและเสรีภาพในเรื่องนั้นเป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ และมาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย

การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๕๘ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย โดยมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติรับรองบุคคลย่อมมีความเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล สภาพทางกายหรือสุขภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้ มาตรา ๔๐ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิในกระบวนการยุติธรรมของบุคคลซึ่งมีสาระสำคัญในการให้ประชาชนมีสิทธิเข้าถึงในกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง และต้องมีหลักประกันสิทธิพื้นฐานในกระบวนการพิจารณาในเรื่องการได้รับการพิจารณาโดยเปิดเผย การได้รับทราบข้อเท็จจริงและตรวจเอกสารอย่างเพียงพอ การเสนอข้อเท็จจริง ข้อโต้แย้ง และพยานหลักฐานของตน การคัดค้านผู้พิพากษาหรือตุลาการ การได้รับการพิจารณาโดยผู้พิพากษาหรือตุลาการที่นั่งพิจารณาคดีครบองค์คณะ และการได้รับทราบเหตุผลประกอบคำวินิจฉัย คำพิพากษา หรือคำสั่ง รวมถึงมีสิทธิที่จะให้คดีของตนได้รับการพิจารณาอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม มาตรา ๔๑ เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินอาจถูกจำกัดโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจในการตราขึ้น เพื่อกำหนดขอบเขตแห่งสิทธิหรือจำกัดสิทธิเช่นว่านั้นได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ รวมทั้งการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในการสืบมรดกโดยให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติเช่นเดียวกัน มาตรา ๔๒ เป็นเรื่องการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ โดยมีหลักการว่าการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค การอันจำเป็นเพื่อการป้องกันประเทศ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่นและต้องชดเชยค่าทดแทนที่เป็นธรรมภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของตลอดจนผู้ทรงสิทธิที่ได้รับ

ความเสียหายจากการเวนคืนนั้น และมาตรา ๕๘ เป็นบทบัญญัติให้สิทธิของบุคคลในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๔ (๑) (๒) (๕) เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ โดยมาตรา ๗๕ เป็นบทบัญญัติในส่วนที่ ๑ บททั่วไป บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินตามเจตจำนงที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ มาตรา ๘๑ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐด้านกฎหมายและการยุติธรรม โดยรัฐต้องดูแลให้การปฏิบัติและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม และทั่วถึง ค้ำครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลให้พ้นจากการล่วงละเมิด ทั้งโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ และโดยบุคคลอื่น และต้องอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งต้องจัดให้มีกฎหมายจัดตั้งองค์กรเพื่อปฏิรูปกฎหมายเพื่อปรับปรุงกฎหมายให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญโดยต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากกฎหมายนั้นประกอบด้วย และมาตรา ๘๔ (๑) (๒) (๕) เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐด้านเศรษฐกิจ โดยรัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรี และเป็นธรรมโดยอาศัยกลไกตลาด และสนับสนุนให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยต้องยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจซึ่งมีบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ และต้องไม่ประกอบกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการจัดให้มีสาธารณูปโภค ทั้งยังสนับสนุนให้มีการใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล ควบคู่กับการประกอบกิจการ รวมทั้งต้องกำกัับให้การประกอบกิจการมีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม ป้องกันการผูกขาดตัดตอน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม และคุ้มครองผู้บริโภค

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ มาตรา ๑๙๘ มาตรา ๒๑๑ และมาตรา ๒๑๘ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑๐ ว่าด้วยศาล โดยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ บัญญัติให้ศาลมีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีความทั้งหลาย โดยการพิจารณาพิพากษารรคดีต้องดำเนินให้เป็นไปโดยยุติธรรม ตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ นอกจากนี้ในการพิจารณาคดีของศาลจะต้องมีหลักประกันความเป็นอิสระของผู้พิพากษาและตุลาการ เพื่อให้ศาลได้พิจารณาพิพากษา

อรรถคดีได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วเป็นธรรม อันเป็นหลักประกันสิทธิในกระบวนการยุติธรรมของประชาชน ในการใช้สิทธิทางศาล รวมถึงการโยกย้ายผู้พิพากษาและตุลาการโดยไม่ได้ได้รับความยินยอมนั้นย่อมกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นการโยกย้ายตามวาระตามที่กฎหมายบัญญัติ เป็นการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นหรือเป็นกรณีที่อยู่ในระหว่างถูกดำเนินการทางวินัยหรือตกเป็นจำเลยในคดีอาญา หรือเป็นกรณีที่กระทบกระเทือนต่อความยุติธรรมในการพิจารณาพิพากษาคดี หรือมีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอันไม่อาจก้าวล่วงได้ และผู้พิพากษาและตุลาการนั้นก็จะเข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมิได้ มาตรา ๑๙๘ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดว่าในการจะจัดตั้งศาลต้องจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ และการจะตั้งศาลขึ้นใหม่เพื่อพิจารณาคดีใดคดีหนึ่ง หรือคดีที่มีข้อหาฐานใดฐานหนึ่งโดยเฉพาะแทนศาลที่มีอยู่ตามกฎหมายสำหรับพิจารณาพิพากษาคดีนั้น ไม่สามารถจะกระทำได้ นอกจากนั้นการบัญญัติกฎหมายให้มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลหรือวิธีพิจารณาเพื่อใช้แก่คดีใดคดีหนึ่งโดยเฉพาะจะกระทำมิได้ มาตรา ๒๑๑ เป็นบทบัญญัติให้ศาลหรือคู่ความในคดีมีสิทธิส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยคดีกรณีศาลมีความเห็นหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่กรณีใดนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และมาตรา ๒๑๘ เป็นบทบัญญัติให้ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น

ส่วนพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มีเจตนารมณ์เพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจของประเทศที่ลูกหนี้ของสถาบันการเงินไม่สามารถชำระหนี้ที่ตนมีกับสถาบันการเงิน และเพื่อให้การแก้ไขปัญหาค่าชำระหนี้ของลูกหนี้ของสถาบันการเงินของรัฐและเอกชนให้เป็นไปอย่างรวดเร็วด้วยการรับโอนทรัพย์สินที่จัดเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพมาจากสถาบันการเงิน และบริษัทบริหารสินทรัพย์เพื่อนำมาบริหารจัดการตามวิธีการที่กำหนดไว้ โดยให้ลูกหนี้ซึ่งรับโอนมาอยู่ในฐานะที่สามารถชำระหนี้ที่ค้างชำระได้ และสามารถดำเนินกิจการของตนต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้อันส่งผลให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หมดสิ้นลงหรือเหลือน้อยที่สุด และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สถาบันการเงินจนไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ ซึ่งเป็นการสร้างเสถียรภาพให้แก่เศรษฐกิจและระบบสถาบันการเงิน โดยพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ จะมีบทบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ โดยให้บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย หรือ บสท. ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐมีอำนาจบังคับจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันของลูกหนี้ที่ บสท.

ได้รับโอนหนี้มาจากสถาบันการเงินที่เป็นเจ้าหนี้เดิมมาบริหารเพื่อบังคับชำระหนี้โดยไม่ต้องฟ้อง เป็นคดีแพ่งต่อศาลยุติธรรมอีก เพื่อให้การบังคับชำระหนี้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว ไม่ก่อให้เกิดปัญหา แก่ระบบเศรษฐกิจหรือสถาบันการเงินอันจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๗๙ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ เป็นบทบัญญัติ ที่อยู่ในหมวด ๔ การบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ ส่วนที่ ๓ การจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน โดยมาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๕ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์การบังคับจำนองหรือบังคับจำนำ กับทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันสำหรับสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของ บสท. ให้ดำเนินการตามขั้นตอน ที่กำหนด คือ บสท. ต้องมีหนังสือบอกกล่าวให้ลูกหนี้และผู้จำนองหรือผู้จำนำให้ชำระหนี้ภายในเวลา หนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกกล่าว โดยจะต้องระบุด้วยว่าหากบุคคลดังกล่าวไม่ปฏิบัติตาม การชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่กำหนด บสท. จะบังคับชำระหนี้ในสินทรัพย์ด้วยคุณภาพตามบทบัญญัติ แห่งพระราชกำหนดนี้ต่อไป และถ้าลูกหนี้ ผู้จำนอง หรือผู้จำนำไม่ชำระหนี้ภายในกำหนดเวลา ตามมาตรา ๗๔ บสท. มีอำนาจดำเนินการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันนั้นได้ มาตรา ๗๖ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดวิธีการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันนั้น โดย บสท. มีอำนาจดำเนินการ จำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน ๓ วิธี คือ (๑) โดยวิธีการขายทอดตลาด (๒) โดยวิธีการอื่น ถ้าเห็นว่าจะเป็นประโยชน์กับ บสท. และลูกหนี้มากกว่าการขายทอดตลาดโดยวิธีอื่น หรือ (๓) โดยวิธี การโอนทรัพย์สินนั้นมาเป็นของ บสท. ในราคาไม่น้อยกว่าราคาที่พึงได้รับจากการขายทอดตลาด แทนการจำหน่ายก็ได้

มาตรา ๗๗ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดเงื่อนไขการจำหน่ายทรัพย์สินโดยให้ บสท. ประกาศ ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนวันจำหน่าย โดยลงโฆษณาในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และ หนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามวัน และการประกาศ ล่วงหน้าดังกล่าวให้ถือว่าเป็นการบอกกล่าวการโอนทรัพย์สินแก่ลูกหนี้ ผู้จำนอง ผู้จำนำ ผู้ค้ำประกัน และบุคคลซึ่งมีส่วนได้เสียในทรัพย์สินนั้นทราบเกี่ยวกับการโอนทรัพย์สินดังกล่าว

มาตรา ๗๘ เป็นบทบัญญัติให้มีการคัดค้านการจำหน่ายทรัพย์สิน หากบุคคลผู้มีส่วนได้เสีย หรืออาจเสียประโยชน์ซึ่งมีข้อต่อสู้เกี่ยวกับทรัพย์สินที่จำหน่ายก็ให้ยื่นคำคัดค้านและชี้แจงเหตุผล

ในการคัดค้าน พร้อมด้วยหลักฐานที่เกี่ยวข้องต่อ บสท. ก่อนวันจำหน่ายทรัพย์สินไม่น้อยกว่าสามวันทำการ และให้คณะกรรมการบริหารพิจารณาคำคัดค้านโดยเร็ว ถ้าเห็นว่าคำคัดค้านมีเหตุผลสมควรก็ให้คณะกรรมการบริหารสั่งยุติการจำหน่ายทรัพย์สินไว้ก่อนจนกว่าจะมีการพิสูจน์สิทธิในทรัพย์สินที่จะจำหน่ายให้เสร็จสิ้น แต่ถ้าเห็นว่าไม่มีเหตุผลสมควรก็ให้สั่งยกคำคัดค้านพร้อมทั้งแจ้งให้ผู้คัดค้านทราบและดำเนินการจำหน่ายทรัพย์สินนั้นต่อไป หากไม่มีผู้คัดค้านภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ถือว่าลูกหนี้ผู้จำนอง ผู้จำนำ ผู้ค้ำประกัน และบุคคลซึ่งมีส่วนได้เสียให้ความยินยอมในการจำหน่ายทรัพย์สินนั้นแล้ว

มาตรา ๗๙ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้ผู้เสียหายจากการจำหน่ายทรัพย์สินซึ่งคณะกรรมการบริหารได้ยกคำคัดค้านเรียกร้องให้ บสท. ชดใช้ค่าเสียหายจากเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายทรัพย์สินได้ หากพิสูจน์ได้ว่าตนมีสิทธิเหนือทรัพย์สินนั้นดีกว่าลูกหนี้ ผู้จำนอง หรือผู้จำนำ และไม่มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในหนี้ของลูกหนี้ โดยผู้เสียหายต้องยื่นคำขอต่อศาลภายในกำหนดสามเดือนนับแต่วันที่ได้มีการจำหน่ายทรัพย์สินนั้น

มาตรา ๘๐ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดวิธีการนำเงินที่ได้จากการจำหน่ายทรัพย์สินมาชำระหนี้โดยให้ บสท. หักค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายทรัพย์สินก่อนแล้วจึงนำส่วนที่เหลือชำระหนี้ที่ลูกหนี้มีอยู่กับ บสท. หากยังมีเงินคงเหลือสุทธิเท่าใดให้ส่งคืนให้แก่ลูกหนี้ ผู้จำนอง หรือผู้จำนำ แล้วแต่กรณี แต่ถ้าหากมีการชำระหนี้แต่เพียงบางส่วนและลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินอื่นใดที่จะนำมาชำระหนี้ได้ และผู้ค้ำประกันได้ยอมตนชำระหนี้ส่วนที่เหลือไม่น้อยกว่าสองในสามหรือในจำนวนที่น้อยกว่านั้นตามที่คณะกรรมการบริหารกำหนดให้ลูกหนี้และผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นจากหนี้

มาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองผู้ซื้อทรัพย์สินและ บสท. ผู้รับโอนทรัพย์สินโดยสิทธิของผู้ซื้อทรัพย์สินโดยสุจริตหรือ บสท. ไม่เสียไป ถึงแม้ภายหลังจะพิสูจน์ได้ว่าทรัพย์สินนั้นมีเจ้าของลูกหนี้ และห้ามมิให้บุคคลใดขอหักกลบลบหนี้ที่มีอยู่กับลูกหนี้จากจำนวนเงินที่ได้จากการจำหน่ายทรัพย์สิน และห้ามมิให้มีการฟ้องร้องต่อศาลขอให้เพิกถอนการจำหน่ายทรัพย์สินโดย บสท.

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๗๔ ถึงมาตรา ๘๒ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ แล้ว จะเห็นได้ว่า กฎหมายดังกล่าวได้ให้อำนาจแก่ บสท. จำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันได้โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการพิจารณาของศาลยุติธรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความรวดเร็วแก่การจำหน่ายทรัพย์สิน และนำเงิน

ที่ได้รับจากการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันมาชำระหนี้ได้อย่างรวดเร็วก่อนที่จะเกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม กฎหมายดังกล่าวยังเปิดโอกาสให้กับผู้มีส่วนได้เสียหรืออาจเสียประโยชน์ซึ่งมีข้อต่อสู้เกี่ยวกับทรัพย์สินที่จำหน่ายยื่นคำคัดค้านและชี้แจงแสดงเหตุผลในการคัดค้านต่อบสท. และหากได้รับความเสียหายจากการจำหน่ายทรัพย์สิน ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นคำขอต่อศาลเพื่อขอเยียวยาได้ภายในสามเดือนนับแต่วันที่ได้มีการจำหน่ายทรัพย์สินนั้น

ในประเด็นคำร้องทั้ง ๑๘ คำร้อง ผู้ร้องได้ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่าพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๗๙ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ รวม ๒๑ มาตรา ซึ่งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญทั้งหมดเป็นบทบัญญัติที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญทั้งในหมวดบททั่วไป หมวดว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หมวดว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และหมวดว่าด้วยศาล จึงมีปัญหาว่าในการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายคู่ความในคดีจะโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายจะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้ในทุกมาตราของรัฐธรรมนูญหรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีเจตนารมณ์ในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและการให้ประชาชนมีบทบาทและส่วนร่วมในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐอย่างเป็นรูปธรรม ประกอบกับคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๘ - ๓๙/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗ และคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้เคยวินิจฉัยว่าบทบัญญัติมาตรา ๖ และมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มิใช่บทบัญญัติที่จะอ้างได้ว่ามีบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้ เนื่องจากบทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวมิได้มีข้อความใดที่รับรองสิทธิและเสรีภาพในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ อีกทั้งสิทธิและเสรีภาพที่เป็นเรื่องเฉพาะมีบัญญัติอยู่ในมาตราอื่นของรัฐธรรมนูญไว้แล้ว ซึ่งบทบัญญัติมาตรา ๖ และมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นบทบัญญัติที่มีข้อความและเนื้อหาสาระเช่นเดียวกับบทบัญญัติของมาตรา ๖ และมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญจะเห็นได้ว่า ในการพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย

มิได้ประสงค์ให้บุคคลมีสิทธิโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้ทุกมาตรา คงมุ่งประสงค์ให้บุคคลโต้แย้งเฉพาะกรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นได้ล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ หรือการล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรมหรือขัดต่อประเพณีการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ดังนั้น ในการวินิจฉัยคำร้องทั้ง ๑๘ คำร้อง จึงได้กำหนดประเด็นวินิจฉัยว่า พระราชกำหนด บรรษัทบริหารทรัพย์สินไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๗๙ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๗ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๕๘ หรือไม่

เห็นว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๗๙ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดกระบวนการบังคับหลักประกันและการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน โดยให้ บสท. มีอำนาจบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันของลูกหนี้ รวมทั้งการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพสิ้นสุดยุติไปโดยเร็ว ในกรณีที่ไม่อาจปรับโครงสร้างหนี้หรือปรับโครงสร้างกิจการได้ และจะดำเนินการบังคับหลักประกัน ก็ต่อเมื่อกิจการของลูกหนี้ไม่มีศักยภาพเพียงพอในการฟื้นฟูธุรกิจหรือดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ซึ่งการบังคับหลักประกันหรือการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันจะต้องปฏิบัติให้เป็นตามบทบัญญัติของกฎหมาย ดังกล่าว รวมทั้งให้โอกาสแก่บุคคลซึ่งมีส่วนได้เสียในทรัพย์สินนั้นได้มีโอกาสโต้แย้งหรือคัดค้านเกี่ยวกับทรัพย์สินที่จะจำหน่าย แต่ในขณะเดียวกันบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวก็คุ้มครองสิทธิของผู้ซื้อทรัพย์สิน โดยสุจริตรวมถึงการใช้สิทธิทางศาลของบุคคลดังกล่าวด้วย สาระสำคัญของมาตราดังกล่าวเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยในส่วนของลูกหนี้ ก็มุ่งหมายให้ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ที่ค้างชำระและสามารถกลับมาประกอบกิจการได้อย่างปกติ และในส่วนของเจ้าหนี้ก็มุ่งหมายให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ที่ค้างชำระที่ตั้งอยู่บนหลักการพื้นฐานของความยุติธรรม โดยทั่วไป บทบัญญัติมาตรา ๗๔ ถึงมาตรา ๘๒ จึงเป็นการให้อำนาจ บสท. ดำเนินการภายใต้

หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ แม้จะเป็นการล่วงละเมิดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลอยู่บ้างแต่ก็เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขวิกฤติทางเศรษฐกิจของประเทศอันเป็นการรักษาประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน อีกทั้งหากคณะกรรมการบริหารกระทำการอันฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของกฎหมาย บุคคลผู้ถูกล่วงละเมิดย่อมใช้สิทธิฟ้องคณะกรรมการบริหารได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ บทบัญญัติดังกล่าว จึงมิได้ขัดต่อหลักนิติธรรมหรือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือประเพณีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือความเสมอภาคของบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๗ และมาตรา ๓๐

มีประเด็นพิจารณาว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๔ ถึงมาตรา ๘๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๐ หรือไม่ เห็นว่าบทบัญญัติตั้งแต่มาตรา ๗๔ ถึงมาตรา ๘๒ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการบังคับชำระหนี้จากหลักประกันและการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันนั้น ได้เปิดโอกาสให้บุคคลที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นลูกหนี้ ผู้จำนอง ผู้จำนำ ผู้ค้ำประกัน และบุคคลซึ่งมีส่วนได้เสียในทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การให้ บสท. แจ้งลูกหนี้และผู้จำนองหรือผู้จำนำชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่กำหนด การให้โอกาสแก่บุคคลที่มีข้อต่อสู้เกี่ยวกับทรัพย์สินที่จะจำหน่ายให้ยื่นคำคัดค้านการให้ผู้เสียหายจากการจำหน่ายทรัพย์สินฟ้องต่อศาลเรียกร้องให้ บสท. ชดใช้ค่าเสียหายจากการจำหน่ายทรัพย์สิน การให้ลูกหนี้ ผู้จำนอง หรือผู้จำนำได้รับเงินส่วนที่เหลือจากการชำระหนี้ หากมีเงินคงเหลืออยู่ เป็นต้น บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้ใช้สิทธิเรียกร้องตามกระบวนการยุติธรรมรวมทั้งการใช้สิทธิทางศาลเพื่อคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินของตน จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๐

มีประเด็นพิจารณาว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๔ ถึงมาตรา ๘๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ หรือไม่ เห็นว่า ในการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน รัฐธรรมนูญต้องให้ความคุ้มครองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินอย่างเท่าเทียมไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ ซึ่งกระบวนการบังคับชำระหนี้จากหลักประกันและการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันตามบทบัญญัติ

มาตรา ๗๔ ถึงมาตรา ๘๒ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ที่มีอยู่กับสถาบันการเงินและสามารถกลับมาประกอบกิจการได้อย่างปกติ และเพื่อให้เจ้าหนี้ซึ่งเป็นสถาบันการเงินได้รับชำระหนี้โดยอยู่บนหลักการพื้นฐานของความยุติธรรม ซึ่งการบังคับหลักประกันและการจำหน่ายทรัพย์สินอาจจะเป็นการล่วงละเมิดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล แต่ก็เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศ และประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวม ซึ่งการจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินอาจถูกจำกัดได้โดยกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ อีกทั้งบทบัญญัติดังกล่าวมิใช่เป็นการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๒ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒

มีประเด็นพิจารณาว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๔ ถึงมาตรา ๘๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๘ หรือไม่ เห็นว่า บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๘ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการรับรองสิทธิของบุคคลในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครอง อันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน ซึ่งบทบัญญัติมาตรา ๗๔ ถึงมาตรา ๘๒ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นกระบวนการบังคับชำระหนี้จากหลักประกันและการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน โดยมาตรา ๗๘ ให้บุคคลที่มีข้อต่อสู้เกี่ยวกับทรัพย์สินที่จำหน่ายยื่นคำคัดค้านและชี้แจงเหตุผลกับการคัดค้านพร้อมแสดงหลักฐานที่เกี่ยวข้องต่อ บสท. และให้คณะกรรมการบริหารพิจารณาคำคัดค้านไปโดยเร็ว ซึ่งบทบัญญัตินี้เป็นการให้สิทธิบุคคลที่มีข้อต่อสู้เกี่ยวกับทรัพย์สินที่จำหน่ายเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบังคับหลักประกันและจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันแล้ว นอกจากนี้ มาตรา ๗๙ ยังให้ผู้ที่เสียหายจากการจำหน่ายทรัพย์สินซึ่งคณะกรรมการบริหารได้ยกคำคัดค้านตามมาตรา ๗๘ อาจเรียกร้องให้ บสท. ชดใช้ค่าเสียหายจากเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายทรัพย์สินได้ หากพิสูจน์ได้ว่าตนมีสิทธิเหนือทรัพย์สินนั้นดีกว่าลูกหนี้ ผู้จำนอง หรือผู้จำนำ และไม่มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในหนี้ของลูกหนี้ จึงเป็นการรับรองสิทธิของบุคคลในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่รัฐอันอาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตนแล้ว บทบัญญัตินี้จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๘

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่าพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔
มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๗๙ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑
และมาตรา ๘๒ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓
วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๗ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๕๘

นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ